

Framtidsplan 2022–2024

För Gnesta kommun

Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslutad	2021-11-22
Senast reviderad	2021-11-22
Giltig till	Tills vidare
Dokumentansvarig	Kommunchef
Diarienummer	KS.2021.319

GNESTA
KOMMUN

Innehållsförteckning

Med fokus på kvalitet, trygghet och framtidstro	3
Inledning	4
Styrmodell för Gnesta kommun	4
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	4
Verksamhetsstyrning	4
Ekonomisk styrning	5
Uppföljning av verksamhet, ekonomi och intern kontroll	7
Fullmäktiges inriktningsmål	9
Planeringsförutsättningar	10
Ekonomiska förutsättningar	10
Befolkningsutveckling	11
Bostadsbyggande	11
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	12
Budgetmodell och satsningar	14
Finansiell utveckling 2022–2024	22
Budget 2023 och budget 2024 per nämnd	24
Investeringsbudget	24
Exploateringsbudget	25

Med fokus på kvalitet, trygghet och framtidstro

När 2022 inleds är det efter en omvälvande tid där all kraft och energi har lagts på att bistå våra medborgare under, och i efterdyningarna av, pandemin. Kommunen liksom samhället i stort har fått ställa om och göra annorlunda, mycket har också fått ställas in.

Det är många grundläggande saker som måste fungera för att ett samhälle skall växa och frodas. Företagare som varje dag öppnar sina verksamheter och vidareutvecklar dem så att de kan anställa fler medarbetare. Lärare, förskollärare och barnskötare som går till skolor och förskolor och ger våra barn och unga chanser för livet via en god skolgång och en trygg dag. Personal inom hemtjänst och äldreboenden som varje dag tar hand om våra äldre med trygg och säker hand. Människor som tar hand om vatten och avlopp, vägar, parker och fritidsanläggningar.

Till detta tillkommer, som är så signifikant för Gnesta kommun, ett fantastiskt föreningsliv och oräkneligt många ideella krafter som varje dag bidrar med sitt strå till stacken för att skapa en trivsamt plats att bo på.

Därför vill vi under 2022 kraftsamla för att återstarta samhället med fokus på framtidstro och trygghet. Vi ser att det finns stora behov av att satsa både på våra äldre och unga, för deras trygghets skull. Det handlar om alltifrån fler platser på äldreboenden till mer trygghet för våra unga genom mer och fler möjligheter till samverkan mellan skola och socialtjänst. Vi vill också satsa extra på föreningslivet och ge goda förutsättningar för att stå starka när vi nu, av allt att döma, lämnar det värsta av pandemin bakom oss.

Vi vill därutöver lägga kraft och energi på miljö- och klimatarbetet genom ett förnyat Miljö- och hållbarhetsprogram. Vi fortsätter också arbetet med att få till stånd nya lösningar för vattenförsörjning och avloppshantering samtidigt som vi fortsätter rusta upp kommunens befintliga VA-nät.

Men det handlar också om att fokusera på strukturell utveckling av det interna arbetet med fokus på service, kvalitet och effektivitet för att på så sätt skapa ett gynnsamt klimat i kommunen för invånare, företagare och besökare att bo, verka och utvecklas. I detta är en kraftsamling kring digitalisering en viktig förutsättning.

Det är också av fortsatt vikt att försöka se bortom horisonten för att säkra att rätt ekonomiska prioriteringar görs, både i stort och smått. Vi måste ta hand om dagens medborgare också i framtiden, också säkra dem lika stark framtidstro och trygghet som vi har idag.

Johan Rocklind (S) Anna Ekström (M)

Inledning

Framtidsplanen antas varje år av kommunfullmäktige för den kommande treårsperioden. Framtidsplanen som är kommunens övergripande styrdokument slår fast kommunfullmäktiges inriktningsmål samt finansiella mål för Gnesta kommun. Inriktningsmålen tillsammans med nämndernas egna mål anger de politiska prioriteringarna som styr vad de kommunala verksamheterna ska åstadkomma.

Framtidsplanen innehåller också förutsättningar som påverkar kommunen, som till exempel skatteintäkter, bostadsbyggande, exploateringsbudget och befolkningstillväxt. Dessutom innehåller framtidsplanen en plan för uppföljning av mål och ekonomi.

Styrmodell för Gnesta kommun

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning i kommunen omfattar nio verksamhetsmål och fyra finansiella resultatmål. Koncernens bolag har egna mål i sina respektive ägardirektiv, men inget eget finansiellt resultatmål.

En viktig del är att resultatet ska vara tillräckligt stort för att samma servicenivå som erhålls nu ska kunna säkerhetsställas för nästkommande generation. Kostnaderna får inte överstiga intäkterna. Ekonomin ska vara i balans och långsiktigt hållbar. För att uppnå detta och göra det mätbart fastställs fyra finansiella resultatmål.

God ekonomisk hushållning handlar om långsiktighet i planering och beslut. Det innebär även att det finns ett tydligt och väldefinierat ramverk för målsättning och uppföljning av mål och resultat. För att uppnå god ekonomisk hushållning är det av största betydelse att respektive nämnd klarar sina uppdrag och samtidigt har sin ekonomi i balans.

Verksamhetsstyrning

Nämnderna ska med utgångspunkt i kommunfullmäktiges inriktningsmål besluta om sina egna framtidsplaner med uppföljningsbara mål. Dessa mål kan kompletteras med andra mål kopplade till nämndens uppdrag. Nämndernas nedbrutna mål är styrande för verksamheterna.

Nämndernas planer innehåller också budget, verksamhetsbeskrivningar och indikatorer per verksamhetsområde. Indikatorer bör främst väljas bland de som kommunen rapporterar till statliga myndigheter och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Verksamheterna/enheterna utgår från nämndmålen och utarbetar aktiviteter för att ange hur de kan bidra till att uppfylla nämndmålen. Dessa samlas i en verksamhetsplan/enhetsplan för respektive verksamhetsområde eller enhet. Den

beskriver vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målen samt hur dessa ska genomföras och följas upp.

Planen innehåller dessutom de aktiviteter som verksamheten behöver utföra som inte direkt är kopplade till nämndens eller fullmäktiges mål, men som ändå är viktiga för att motsvara krav från lagstiftning och medborgare/brukare.

För att kunna analysera om kommunen är på rätt väg att uppnå målen avsikter, eller om det fordras en ändrad kurs på den inslagna vägen, görs en bedömning av måluppfyllelsen och uppdrag i delårsrapporten och årsredovisningen samt i löpande information till nämnden i ett av nämnden beslutat flöde.

Utöver framtidsplanen finns ett antal styrdokument i kommunen som revideras löpande.

Ekonomisk styrning

Driftsbudget

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd en nettoram som dessa ansvarar för. Kommunfullmäktige fördelar driftsanslagen (ramar) enligt följande:

Politisk nämnd	Förvaltning
Kommunfullmäktige	Kommungemensamma poster/kommunstyrelseförvaltningen
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsförvaltningen
Socialnämnden	Socialförvaltningen

Nettoramen är fast och får inte överskridas utan kommunfullmäktiges godkännande. Kommunstyrelsen ska se till att detta följs och ska föreslå åtgärder till nämnderna vid eventuellt överskridande. Nämnd fördelar, inom tilldelad ram, medel mellan olika verksamhetsområden.

Förvaltningarna ansvarar för att kontinuerligt utvärdera aktuellt resultat i relation till budget samt att månadsvis lämna rapport om ekonomi och eventuella förslag till åtgärder till nämnderna.

Verksamheterna ska planera och genomföra effektiva inköp så att kommunens resurser används på bästa möjliga sätt

Den tilldelade budgeten ska kommuniceras och förankras i organisationen så att de ekonomiska förutsättningarna blir tydliga för alla medarbetare.

Styrning och planering av projekt och investeringar ska prioriteras. Kontinuerlig ekonomisk rapportering under projektets gång ska ske. Gjorda investeringar belastar

driftsbudgeten för kommunen totalt med kostnader i form av avskrivningar under de antal år de bedöms nyttjas i verksamheterna. Därtill kommer finansiella kostnader i de fall investeringarna orsakar lån för kommunen.

Omdisponering inom driftbudgeten

Omdisponeringar mellan olika nämnder med belopp upp till 500 tkr beslutas av kommunstyrelsen och belopp över 500 tkr beslutas av kommunfullmäktige (beloppsgränserna avser per gång).

Omdisponeringar mellan verksamhetsområden inom nämndens nettoram beslutas av respektive nämnd/utskott och redovisas med konsekvensbeskrivning och finansiering till nämnden. Omdisponeringar av principiell beskaffenhet eller större vikt ska dock beslutas av kommunfullmäktige.

Omfördelning av lönedel efter årlig lönerevision kan göras av kommunstyrelsen.

Finansieringsprincip

Samtliga beslut om intäkts-/kostnadsförändringar och investeringar i samtliga nämnder ska vara finansierade. Det ska alltså finnas budgetmedel anslagna. Om det undantagsvis uppstår behov av till exempel kostnadsökningar ska ett beslut tas av kommunfullmäktige och kommunens egna kapital användas.

Taxor och avgifter

Uppräkning av taxor och avgifter ska ske på ett sådant sätt att avgiften/taxan följer kostnadsutvecklingen inom verksamheten. Nivån på avgifter/taxor ska ses över årligen. Eventuella förändringar ska beslutas av ansvarig nämnd och kommunfullmäktige. För vissa taxor har fullmäktige beslutat om en årlig indexuppräkning och då sker inget politiskt beslut.

Investeringar

I framtidsplanen ska en investeringsbudget på tre år per verksamhet upprättas. Verksamhetsinvesteringar (normalt förekommande investeringar i verksamheten, till exempel möbler, datorer med mera, även kallade reinvesteringar) beslutas av respektive nämnd upp till ett belopp om 500 tkr per investering. Nämnden kan om man så vill delegera till förvaltningschef om att fatta beslut om verksamhetsinvesteringar.

Övriga investeringar skrivs fram till kommunstyrelsen för ianspråktagande. Varje investeringsbeslut ska beredas med uppgifter om förstudie, ekonomisk kalkyl inkluderande påverkan på driftskostnader samt konsekvensbeskrivning.

Investeringar för den avgiftsfinansierade verksamheten ska kopplas till det ekonomiska utrymme som taxan medger.

Omdisponeringar inom investeringsbudgeten

(Beloppsgränserna avser per tillfälle)

Omdisponeringar av investeringsanslag upp till 5 mkr beslutas av kommunstyrelsen.

Omdisponeringar av investeringsanslag över 5 mkr beslutas av kommunfullmäktige.

Exploateringar

I Framtidsplanen ska en exploateringsbudget för den närmaste treårsperioden upprättas. Exploateringsbudgeten ska visa alla pågående och planerade exploateringsområden samt redovisa kommande intäkter och kostnader.

Uppföljning av verksamhet, ekonomi och intern kontroll

Verksamhetsuppföljning

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål sker i delårsrapporten och i årsredovisningen och bildar tillsammans med jämförelser av kvalitet/ekonomi och volymuppgifter ett viktigt underlag för eventuella revideringar inför nästa planeringsperiod.

Bedömningen om att övriga delar i det kommunala uppdraget utförs på ett tillfredsställande sätt görs bland annat genom årsredovisning, muntliga och skriftliga redovisningar i nämnder och fullmäktige samt ett deltagande i ett jämförelsenätverk med andra kommuner (Kommunens kvalitet i korthet).

Ekonomiuppföljning

Samtliga nämnder ska upprätta budgetuppföljning med justering av prognos (uppkomna förändringar med större påverkan) för helåret efter samtliga månader med undantag för januari och juni. Uppföljning till kommunstyrelsen med prognos för helåret sker per tertial. Delårsboks slut (augusti månad) och årsredovisning (december månad) redovisas för kommunfullmäktige.

Uppföljning av investeringar för kommunal verksamhet ska göras till kommunstyrelsen vid avvikelse om tio procent, dock lägst 100 tkr, eller om betydande förskjutningar i genomförandet kan befaras. Uppföljning ska göras så fort avvikelsen blir känd.

Gnesta kommunkoncern ska redovisa sin verksamhet i årsredovisningen (december månad). Den slutliga avstämningen av framtidsplanen med mål och budget sker i årsredovisningen. Årsredovisningen är en beskrivning av processen från ord till handling, från inriktningen i framtidsplanen till hur det faktiskt blev.

Årsredovisningen behandlas av kommunfullmäktige i april.

Åtgärder vid avvikelser vid budgetuppföljning

Driftbudget

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnden skyldig att besluta om åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen samtidigt som det befarade underskottet redovisas för nämnden ska ge förslag till hantering av underskottet.

Kommunstyrelsen har ett samlat ansvar för kommunens ekonomi. I de fall kommunstyrelsen finner att nämnd inte fullföljer sina uppdrag från kommunfullmäktige, kan styrelsen föreslå åtgärder till nämnden att genomföra inom given budgetram alternativt väcka ärende i kommunfullmäktige.

Investeringsbudget

Nämnderna ska månatligen följa de investeringar som påverkar nämndens verksamhet och ekonomi påtagligt. Vid avvikelse om tio procent, dock lägst 100 tkr, eller om betydande förskjutningar i genomförandet kan befaras ska förhållandet anmälas till kommunstyrelsen på nästkommande sammanträde.

Intern kontroll

Enligt kommunallagen ska varje nämnd inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Fullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktige arbetar med inriktningsmål som både innefattar nämndspecifika mål och sådana som är gemensamma för alla nämnder. De gemensamma målen skall utgöra ett grundfundament i respektive nämnds arbete.

<p>En attraktiv kommun</p> <p>Som erbjuder goda boendemöjligheter, bra kommunikationer och infrastruktur samt ett brett utbud av fritidsaktiviteter.</p>	<p>En hållbar kommun</p> <p>Som långsiktigt utvecklar goda förutsättningar för människor, miljö och natur.</p>	<p>Service och bemötande</p> <p>Kontakter med Gnesta kommun ska kännetecknas av ett gott bemötande och en professionell service.</p>
<p>En skola med hög målopfyllelse och starka kunskapsresultat</p> <p>Som ger varje elev lust att lära, samt förutsättningar att lyckas, utvecklas och rustas för vuxenlivet.</p>	<p>En trygg vård och omsorg av hög kvalitet</p> <p>Som utformas i nära samverkan med brukare och personal.</p>	<p>Effektiv organisation</p> <p>Med nya arbets sätt, ett aktivt förbättringsarbete och ny teknik skapas på ett ansvarsfullt sätt en effektivare organisation.</p>
<p>Välmående och växande företag</p> <p>Som bidrar till tillväxt, service och arbetstillfällen.</p>	<p>En god ekonomi</p> <p>God hushållning och planering av resurserna som bidrar till en långsiktigt ekonomisk hållbar utveckling.</p>	<p>Attraktiv arbetsgivare</p> <p>Som förmår attrahera, bibehålla och utveckla kompetens.</p>

Planeringsförutsättningar

Ekonomiska förutsättningar

SKR har sedan våren 2020 och coronapandemins utbrott beskrivit ett ytterst osäkert prognosläge. I den ekonomirapport som presenterades den 19 oktober 2021 beskriver dock SKR att det under de senaste åren har, tvärt emot vad man skulle kunnat befara, skapats ett utrymme i de svenska offentliga finanserna. Det gör att det finns möjlighet att investera för framtiden och förbättra förutsättningarna för välfärden kommande år, samtidigt som det är möjligt att bibehålla en hållbar offentlig ekonomi.

Den ekonomiska återhämtningen har varit möjlig tack vare omfattande stimulanser. Pandemin är långt ifrån över och det är svårt att överblicka dess långsiktiga konsekvenser. Prognosen visar en stark efterfrågetillväxt 2021–2022, med en ökning av BNP på 4,4 respektive 3,6 procent, vilket kommer att lyfta Sverige ur lågkonjunkturen. Ökningen av antalet sysselsatta personer är tydlig, liksom nedgången av frånvaron. SKR räknar därför med att skatteunderlaget ökar med över 4 procent både i år och nästa år. Vändningen i ekonomin har gått snabbt, mycket tack vare stimulanserna i Sverige och vår omvärld och det är lätt att glömma hur djupt fallet i BNP var. Det gör att det är naturligt att vänta sig en tydlig försvagning av arbetsmarknaden kommande år.

Trots sysselsättningsuppgången efter pandemins första fas ligger antalet arbetade timmar för andra kvartalet i år 2 procent lägre än kvartalet före pandemin. Det råder därmed ingen tvekan om att Sverige fortfarande befinner sig i en lågkonjunktur. Inte förrän i mitten av 2023 antas timgapet i svensk ekonomi slutas, vilket innebär att de faktiskt arbetade timmarna når upp till de potentiellt beräknade timmarna, motsvarande en normalkonjunktur.

Vi riskerar kommande år brist på arbetskraft både till näringslivet och till välfärden. Förutom arbetsmarknadsinsatser ställer det krav på kommuner och regioner att förändra arbetssättet och i högre grad använda tekniska lösningar som ger invånarna möjlighet att själva göra delar av de tjänster som annars kräver personella resurser. Ett av skälen till den annalkande arbetskraftsbristen handlar om att vi nu går in i en period med låg befolkningstillväxt. Den senaste prognosen från Statistiska centralbyrån visar en väsentligt lägre befolkningstillväxt än i tidigare prognoser. I synnerhet gäller det grupperna barn och unga som nu beräknas minska och befolkningen i arbetsför ålder som ökar långsamt. Den grupp som ökar snabbast de närmaste tio åren, även i antal räknat, är personer över 80 år.

Prognosen gör också att kostnaderna i kommuner och regioner förväntas öka något långsammare än de har gjort under den senaste tioårsperioden. Samtidigt kan vi förvänta oss en långsammare ökning av skatteintäkterna när effekterna av konjunkturåterhämtningen och den expansiva finanspolitiken avtar.

Befolkningsutveckling

Under 2020 ökade befolkningen med 56 personer. Enligt den senaste befolkningsprognosen från maj 2021 kommer befolkningen att öka med 324 personer eller cirka tre procent mellan 2020 och 2024 (se tabell nedan). Det innebär en ökning med i genomsnitt cirka 81 personer per år.

De som ökar mest i procent, enligt befolkningsprognosen, är åldersgruppen 19–24 år (+15%) och 80–100+ år (+37%).

Befolkningsprognos för 2020–2024

Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024	Förändring 2020–2024
0–5	772	763	756	741	734	-5%
6–9	593	606	583	587	580	-2%
10–12	446	447	483	457	468	+5%
13–15	430	433	429	447	445	+3%
16–18	403	410	392	411	413	+2%
19–24	542	575	606	612	621	+15%
25–44	2647	2687	2669	2648	2642	0%
45–64	2890	2918	2919	2950	2959	+2%
65–79	2118	2119	2122	2100	2084	-2%
80–100+	580	623	670	729	797	+37%
Totalt	11 421	11 581	11 629	11 683	11 745	+3%

Befolkningsprognosen, som är gjord för perioden till och med år 2035, pekar på att kommunens befolkning då skulle uppgå till 15 261 invånare. Det motsvarar en ökning med cirka 34 procent.

Bostadsbyggande

Utifrån den politiska ambitionen om att möjliggöra för en långsiktig befolkningstillväxt om i genomsnitt två procent per år så behöver cirka 100 bostäder färdigställas varje år. För närvarande har kommunen färdiga detaljplaner för cirka 180 bostäder, varav cirka 20 i Gnesta tätort.

Planer finns för drygt 150 bostäder utanför Gnesta tätort i bland annat Spårbacken i Laxne, Vängsö, Nysätter i Stjärnhov och Aspliden i Björnlunda. Utöver detta byggs det ett drygt tiotal bostäder i småhus utanför tätorterna på landsbygden. För närvarande pågår detaljplanarbete för 150–200 bostäder i Gnesta centrum (Mejerigatan) och 600 bostäder i Vackerby Trädgårdsstad.

Ytterligare detaljplaner behöver på sikt tas fram för att möta behovet av nya bostäder från 2030 och framåt. För att kunna genomföra byggnationer i de färdiga planområdena bör fortsatt stort fokus läggas på att förstärka den grundläggande infrastrukturen, framför allt gällande vatten och avlopp.

Bostadsbyggandet beskrivs mer fördjupat i bostadsförsörjningsprogrammet. Ett behov finns också att särskilt följa antalet platser inom särskilt boende utifrån befolkningsprognosen.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Som grund för kommunens beräkning av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning för kommande tre år används SKR:s skatteunderlagsprognos i september 2021. I prognosen har SKR också gjort ändringar till följd av förslag i budgetpropositionen.

Kommunernas intäkter i form av kommunalskatt baseras på kommunens skatteunderlag. Intäkterna ska bekosta den kommunala verksamhet som politikerna har beslutat att bedriva. För att garantera att alla medborgare ska få samma välfärd oavsett var i landet de bor sker utjämning av skatteintäkterna mellan kommunerna. Utjämning görs bland annat för att kompensera för skillnader i beskattningsbar inkomst, antal barn, antal äldre och geografiska förutsättningar. Skattesatsen i Gnesta är oförändrad och uppgår till 22,12 procent för 2022.

Skatteprognosen bygger på SKR:s befolknings-prognoser. Under 2022 kommer återhämtningen i konjunkturen att ge en tillfälligt hög tillväxt av skatteunderlaget för att 2023 och 2024 åter falla tillbaka till väsentligt lägre ökningstal. Tidigare aviserade tillskott avseende äldreomsorgssatsningen, ingår inte i anslaget för kommunalekonomisk utjämning åren 2021–2023, utan syns först 2024. För 2022–2023 redovisas därför beloppen separat nedan. Aviserade tillskott kommer kommunen till del under förutsättning att riksdagen antar dessa förslag.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Belopp i tkr	2021	2022	2023	2024 *
Skatteintäkter	543 608	576 060	599 836	619 699
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	119 025	126 484	131 733	136 079
Kostnadsutjämning	8 420	6 733	6 765	6 795
Regleringsbidrag/-avgift	33 828	28 765	20 533	20 394
Strukturbidrag	0	0	0	0
Införandebidrag	0	0	0	0
LSS-utjämning	-2 190	2 987	3 001	3 015
Summa intäkter	702 691	741 029	761 868	785 981

Belopp i tkr	2021	2022	2023	2024 *
Slutavräkning 2020 korrigerig	2 078	0	0	0
Slutavräkning 2021	11 890	0	0	0
Slutavräkning 2022	0	2 161	0	0
Fastighetsavgift	29 006	29 841	29 841	29 841
Summa intäkter	745 665	773 030	791 708	815 822

* Inklusive Äldreomsorgssatsningen

Aviserade tillskott, statsbidrag äldreomsorg

Belopp i tkr	2021	2022	2023	2024
Äldreomsorgssatsningen	5 074	5 074	5 074	0*

* Ingår i SKR´s skatteprognos

Då satsningen fördelas på folkmängd kan det exakta beloppet komma att variera över åren.

Gnesta kommuns ekonomiska läge

Den övergripande målsättningen är att ha en ekonomi i balans som klarar av förändringar i omvärlden. Gnesta kommuns resultatmål är 2 procent av skatter och statsbidrag.

Översikt över verksamheten i kommunen

Nyckeltal	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Befolkning per 31/12	11 581	11 629	11 683	11 745
Befolkningsökning, %	1,4	0,4	0,5	0,5
Årets resultat, mnkr	14 710	15 562	15 936	16 316
Resultatets andel av skatter och bidrag, %	2	2	2	2
Investeringar, mnkr	75,6	90,6	43,3	31,7

Gnesta kommun har en ekonomi i balans med budgeterade intäkter som överstiger kostnaderna och som därmed är med och finansierar kommunens investeringar.

De senaste årens starka resultat beror till största delen av ökade skatteintäkter, statsbidrag av engångskaraktär och positiva resultat från finanserna.

Kommunen har en prognosticerad befolkningsökning med 3 procent åren 2020 till 2024. Förväntningen fram till år 2035 är en ökning med 34 procent. Fler invånare i kommunen ger högre intäkter samtidigt som fler invånare även kräver en utbyggd

kommunal verksamhet. För att även i fortsättningen behålla en stabil ekonomisk utveckling och för att uppnå en hög kvalitet i verksamheten krävs en fortsatt effektiv verksamhet med en god kostnadskontroll. Investeringsnivån är fortsatt relativt hög och består de närmaste åren till stor del av satsning på infrastruktur.

Skatteunderlaget väntas sjunka på grund av pandemin och konjunkturavmattningen. Kommunen har trots det budgeterat med ett gott resultat. Resultatet ska stärka kommunens finansiella handlingsutrymme och räcka till kommunens investeringar. Gnesta kommun behöver ha ett starkt resultat för att bibehålla den goda nivån på soliditeten. Det budgeterade resultatet är beroende av faktorer i vår omvärld, beslut på nationell nivå samt av vad skatteunderlaget blir.

Budgetmodell och satsningar

I kommunens modell för uppräknig och fördelning av budgetramar, räknas aktuella budgetramar om med:

- Index för lön och hyra
- Effektiviseringar
- Förändring av budgetramar

Förändringar i beslutad budget 2021, tkr

En genomgång har gjorts av uppdelning av kostnader mellan nämnder och inom kommungemensamma poster. Detta för att förtydliga ansvaret för vissa kostnader men också för att få en transparens och tydlighet i kommungemensamma kostnader.

För förståelse av hur denna nya fördelning ser ut och för att ge utgångspunkten till förändringen inför budget 2022, visar tabellen nedan hur poster omfördelats per nämnd/verksamhetsområde. Efterföljande tabeller i dokumentet visar Budget 2021 efter gjorda förändringar.

Nämnd	Beslutad budgetram 2021	Justering	Kommunstyrelsen	Kommungemensamma poster	Ny budgetram 2021
Kommunfullmäktige			0	-650	-650
Kommunstyrelsen	-89 594	89 594	-76 202	-3 656	-79 858
Barn- och utbildningsnämnden	-319 422		0	-539	-319 961
Socialnämnden	-239 326		0	-851	-240 177
Samhällsbyggnadsnämnden	-30 752		0	-421	-31 173
Kommungemensamma poster	693 804	-693 804	-13 392	-7 944	-21 336
Revision			0	-750	-750

Nämnd	Beslutad budgetram 2021	Justering	Kommunstyrelsen	Kommungemensamma poster	Ny budgetram 2021
Valnämnd			0	0	0
Överförmyndarnämnd			0	-800	-800
Övriga nämnder			0	-235	-235
Finansiering			0	709 651	709 651
Summa	14 710	-604 210	-89 594	693 804	14 710

Kommunfullmäktige

Politiska kostnader för kommunfullmäktiges sammanträden och arbete har flyttats från övriga förtroendevalda till en egen verksamhet (650 tkr).

Kommunstyrelsen

Från kommunstyrelsen har budgeten för verksamhetsområdena samhällsunderstödda resor (10 635 tkr) och mark och fastigheter, inklusive LEADER (2 757 tkr) flyttats till egna verksamheter under kommungemensamma poster. Nämndens politiska kostnader som tidigare återfunnits under övriga förtroendevalda (kommungemensamma poster) har tillförts kommunstyrelsen, (2 930 tkr), samt kostnader för ungdomsråd (5 tkr) och pensionärsråd (37 tkr). Gemensamma administrationskostnader (konsultkostnader för finanser, inkassokostnader, hyra av besökskiosk och liknande kostnader) har också flyttats från kommungemensamma poster till kommunstyrelsen med 684 tkr, summa nettoförändring för nämnden -9 736 tkr).

Barn och utbildningsnämnden

För barn och utbildningsnämnden består förändringen i att de politiska kostnaderna för nämnden har flyttats från övriga förtroendevalda under kommungemensamma poster till nämnden (539 tkr).

Socialnämnden

Socialnämnden har fått tillskott med 851 tkr för de politiska kostnaderna som tidigare legat på övriga förtroendevalda under kommungemensamma poster. (Socialnämnden 686 tkr och socialutskott 165 tkr).

Samhällsbyggnadsnämnden

För samhällsbyggnadsnämnden består förändringen i att de politiska kostnaderna för nämnden har flyttats från övriga förtroendevalda (kommungemensamma poster) till nämnden (421 tkr).

Revision

Kostnaderna för revisionen har brutits ut från kommungemensamma poster och redovisas separat som en egen verksamhet, 750 tkr.

Valnämnden

Ingen förändring har gjorts av beslutad budget för valnämnden 2021.

Överförmyndarnämnd

Ingen förändring har gjorts av budgeten för överförmyndarnämnden 2021.

Övriga nämnder

Övriga nämnder har brutits ut ur verksamhetsområdet övriga förtroendevalda under kommungemensamma poster. Här återfinns nu samverkansnämnder med övriga kommuner och regionen; jävsnämnd, krisledningsnämnd, lönenämnd, patientnämnd, växelråd samt samverkan socialtjänst och vård. Ingen förändring har gjorts beloppsmässigt från beslutad ram 2021.

Kommungemensamma poster

Beslutad budgetram för kommungemensamma poster 2021 var 693 804 tkr. Den förändrade ramen uppgår till -21 336 tkr, en förändring med 715 140 tkr. Den största förändringen är att ram för ingående poster i området finansiering, se nedan, nu brutits ut och redovisas separat (709 720 tkr). Nya kostnader har erhållits i fördelning från kommunstyrelsen, se ovan (13 392 tkr), politiska kostnader har fördelats ut till respektive nämnd med totalt 7 152 tkr och 750 tkr har lagts som egen verksamhet för revision. Kvarstående poster är 8 014 tkr. Ny ram för 2021 avseende kommungemensamma poster uppgår efter omfördelningar till -21 336 tkr.

Finansiering

Verksamhetsområdet finansiering har brutits ut från kommungemensamma poster och består av; skatteintäkter (733 520 tkr), avskrivningar (-16 200 tkr) pensioner (-14 550 tkr) och finansnetto (6 950 tkr).

Förändringar i budget 2022 per nämnd, tkr

Nämnd	Budget 2021	Index Löner	Index Hyror	Förändring av budgetramar	Budget 2022
Kommunfullmäktige	-650	-11		0	-661
Kommunstyrelsen	-79 858	-850	-90	1 268	-79 530
Barn- och utbildningsnämnden	-319 961	-3 505	-250	-3 582	-327 298
Socialnämnden	-240 177	-3 600	-260	-19 057	-263 094
Samhällsbyggnadsnämnden	-31 173	-699	-10	-675	-32 557

Nämnd	Budget 2021	Index Löner	Index Hyror	Förändring av budgetramar	Budget 2022
Kommungemensamma poster	-21 336	-14	-25	-4 241	-25 616
Revision	-750	-3		0	-753
Valnämnd				-500	-500
Överförmyndarnämnd	-800	-18		-200	-1 018
Övriga nämnder	-235	-4		115	-124
Nämndernas nettokostnader	-694 941	-8 704	-635	-26 872	-731 152
Avskrivningar	-16 269			-4 380	-20 649
Finansnetto	6 950			-3 141	3 809
Pensionskostnader	-14 550			0	-14 550
Skatteintäkter	733 520			44 584	778 104
Finansieringsenheten	709 651	0	0	37 063	746 714
Summa	14 710	-8 704	-635	10 191	15 562

*Övriga nämnder: jävsnämnd, krisledningsnämnd, lönenämnd, patientnämnd, växelråd och samverkan kring socialtjänst och vård.

Indexuppräknning, lön, hyra och pris

Kostnader för löneökningar har i grundmodellen för ramfördelning räknats upp med två procent för nämnderna för år 2022–2024. Pålägg för personalomkostnader räknas med 40 procent. Löneprocessen är en sammanhållen process av HR centralt. Vissa särskilda behov av satsningar i kommande års lönerörelse kan göra att fördelningen per nämnd blir annan än två procent. En justering av budgeten för lönerörelsen kan därför komma att göras via särskild ordning och beslut.

För lokaler hyrda av Gnesta Förvaltning AB genomförs årlig hyresjustering som följer KPIF. KPIF är konsumentprisindex, KPI, med fast ränta som syftar till att ta bort effekten av förändrade räntesatser från index. För övriga lokaler justeras hyran traditionellt med KPI.

Ingen indexuppräknning görs för övriga kostnader (konsultkostnader, förbrukningsmaterial, med mera), vilket i sig är en inbyggd effektivisering.

I Framtidsplanen har internräntan sänkts från 1,8 procent 2021 till en procent 2022, detta i enlighet med kommunens genomsnittliga externa räntekostnad med justering för risktillägg.

Effektiviseringar

Nämnderna har alltid som uppdrag att arbeta med möjliga effektiviseringar inom sina verksamheter, dock har inga uttalade specifika effektiviseringskrav ställts på verksamheterna, utöver att föregående års negativa budgetavvikelse följer med om inga åtgärder vidtas. Kompensation/inflationsjustering har heller inte lämnats för övriga omkostnader såsom konsultkostnader och förbrukningsmaterial.

Förändring av budgetramar

En kvalitativ analys har gjorts av verksamheterna avseende påverkan av inflation, förändrad lagstiftning, demografisk förändring och förändring i verksamheter. Analysen har lett fram till de förändringar per nämnd som redovisas i tabellen ovan och förklaras i text per nämnd nedan.

Kommunfullmäktige

Sammanträdesarvodet har räknats upp med två procent från 2021 års ram, i enlighet med uppräknings för löner.

Kommunstyrelsen

För kommunstyrelsen innebär förändringen både tillägg och avdrag av 2021 års ram. Budget om 1700 tkr flyttas till kommungemensamma poster som reserv för oförutsedda händelser och för tekniska utredningar, nu ospecificerat för att gälla ett flertal år och utredningar. Ramen för utredningar ska inte användas till att täcka upp budgetunderskott för andra kostnader under år med minskade utredningar.

En omfördelning har gjorts med 400 tkr avseende personal som tidigare finansierats av skattekollektivet. Övergripande frågor i samhällsplaneringen ska hanteras av personal inom skattekollektivet och därför flyttas både finansiering och kostnader till skattekollektivet.

Enligt uppgift från Flens kommun som hanterar även administrationen för Gnesta kommuns överförmyndarverksamhet kommer kostnaden hos kansliet att öka med 50 tkr till 2022.

Ett ökat tillskott för vaktmästartjänst på heltid ges också till kommunstyrelsen med 220 tkr.

För kommunstyrelsen utökas ramen med 500 tkr avseende underhåll av fritidsanläggningar och övrigt föreningsstöd.

Ramen utökas också med 1 087 tkr då administrationen och hanteringen av kommunens feriearbetare flyttas från socialnämnden till kommunstyrelsen.

Vidare ökas ramen med 200 tkr avseende ökade kostnader för arbete med telefoni. Kostnadsökningen beslutades redan 2021 men lades då felaktigt under kommungemensamma poster (växelnämnden).

Den reserv för ökade lönekostnader (2 125 tkr) som tidigare återfunnits hos kommunchefen, flyttas till kommungemensamma poster som en utbildnings- och

utvecklings pott att söka medel ur för samtliga nämnder efter analys av bedömda behov. Ianspråktagande sker efter särskilt beslut av kommunstyrelsen.

Ett belopp om 100 tkr har också lagts till kommunstyrelsen avseende drift av det kvalitetsledningssystem för vilket upphandling påbörjats.

Nettoförändring av kommunstyrelsens ram är en minskning med -1 268 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens ram utökas avseende inflationsjusteringar av kostnader för gymnasieskola med 800 tkr. Kostnader för köp av verksamhet beräknas öka med 700 tkr på grund av kostnadsökningar för den egna verksamheten. Dessutom utökas ramen för kostnader av tjänster enligt nämndens bedömda behov, bland annat för trygghetsskapande åtgärder för unga och kvalitetshöjande åtgärder för elever i behov av träningsskola och särskilda undervisningsgrupper, totalt 1 400 tkr. En utökning av ramen har gjorts med 150 tkr för samverkan med socialnämnden i förebyggande åtgärder. Från socialnämnden har hyra för Frustunagården flyttats (avseende förskoleverksamhet) med 532 tkr. Förändring av nämndens ram avseende dessa poster är totalt 3 582 tkr.

Socialnämnden

Socialnämndens ram ökas med 19 057 tkr. Nämnden har analyserat att behovet uppgår till 19 000 tkr för utökade kostnader för verksamheten i form av HVB placeringar (6 700 tkr), särskilt boende (7 500 tkr) LSS boende (2 500 tkr), öppen vård av barn och unga (700 tkr), Ny tjänst inom öppenvården i samverkan med BOU (800 tkr) och hemtjänst (800 tkr). Ett tillskott görs med 150 tkr avseende kostnader för utökade insatser i samverkan med barn och utbildningsnämnden. Därtill har förra årets utökning av budgeten för feriearbete minskats med 313 tkr. Resterande del av budgeten för feriearbete, 1 087 tkr flyttas till kommunstyrelsen. Dessutom tillkommer hyra avseende Liljedalshemmet med 1 307 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden tillförs medel för ökade kostnader för gatuunderhåll, 175 tkr samt för underhåll av utemiljöer med 500 tkr, i enlighet med plan.

Kommungemensamma poster:

Ramen för kommungemensamma poster står till kommunstyrelsens förfogande. En utökning av ramen har gjorts för vissa övergripande områden. Medel ur dessa delar av ramen ansöks om hos kommunstyrelsen (utbildnings- och utvecklingskostnader enligt ovan 2 125 tkr, tekniska utredningar 200 tkr samt en reserv för oförutsedda händelser med 2 613 tkr). Dessutom utökas budgeten med ökade kostnader för försäkringar (i enlighet med kommunens försäkringsavtal), med 718 tkr och hyreskostnader avseende Liljedalshemmet och Frustunagården har flyttats till socialnämnden och barn och utbildningsnämnden med 1 415 tkr, summa nettoförändring av ramen 4 241 tkr.

Revision

Kostnaderna för revisionen beräknas vara oförändrade till 2022.

Valnämnd

Valnämndens budget tilldelas 500 tkr för valet 2022.

Överförmyndarnämnd

Budgeten för överförmyndarnämnden ökas med 200 tkr enligt innevarande års kostnader och uppgift från Flen.

Övriga nämnder

Under rubriken övriga nämnder återfinns; jävsnämnd, krisledningsnämnd, lönenämnd, patientnämnd, växelnämnd samt samverkan socialtjänst och vård. Dessa budgetposter avser olika former av samverkan med andra kommuner och regionen. Kostnaderna avser främst sammanträdeskostnader. Ramen för dessa nämnder har minskat med 115 tkr för att anpassas till nuvarande kostnader.

Finansiering

I tabellen ovan ingår följande förändrade kostnader och intäkter under denna rubrik; Förändring av skatteintäkter enligt SKR:s prognos, ökade avskrivningskostnader till följd av nya investeringar, ökade kostnader/minskade intäkter under finansnettot, samt ökade kostnader för pensioner.

Finansiell utveckling 2022–2024

Resultatplan 2022 – 2024

Resultat (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens nettokostnader	-701 756	-736 467	-752 772	-769 431
Avskrivningar	-22 120	-28 000	-30 000	-32 000
Verksamhetens nettokostnader	-723 877	-764 467	-782 771	-801 431
Skatteintäkter	543 267	578 221	599 836	619 699
Generella statsbidrag och utjämning	190 253	199 883	196 946	196 122
Verksamhetens resultat	9 644	13 637	14 011	14 391
Finansiella intäkter	7 310	3 600	3 600	3 600
Finansiella kostnader	-2 244	-1 675	-1 675	-1 675
Resultat efter finansiella poster	14 710	15 562	15 936	16 316
Extraordinära poster	0	0	0	0
Årets resultat	14 710	15 562	15 936	16 316

Driftredovisning

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär, jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader som endast innehåller kommunexterna poster, att driftredovisningen har påförts kommuninterna poster. Kommuninterna poster avser köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter.

Driftbudgetramar

Ramar (belopp i tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunfullmäktige	-650	-661	-672	-683
Kommunstyrelsen	-79 858	-79 530	-80 618	-81 708
Barn- och utbildningsnämnden	-319 961	-327 298	-334 771	-342 063
Socialnämnden	-240 177	-263 094	-270 121	-276 999
Samhällsbyggnadsnämnden	-31 173	-32 557	-33 611	-34 647
Kommungemensamma poster	-21 336	-25 616	-25 692	-25 767
Revision	-750	-753	-756	-759
Valnämnd	0	-500	-50	-300

Överförmyndarnämnd	-800	-1 018	-1 037	-1 056
Övriga nämnder	-235	-124	-128	-133
Nämndernas nettokostnader	-694 941	-731 152	-747 456	-764 115
Finansieringsenheten	709 651	746 714	763 392	780 431
Resultat	14 710	15 562	15 936	16 316

Kommungemensamma poster

Drift (belopp i tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Samhällsunderstödda resor	-10 635	-10 635	-10 635	-10 635
Ofördelade hyror	-5 467	-4 089	-4 161	-4 234
Mark och fastigheter	-2 438	-2 438	-2 438	-2 438
Försäkring och avgift	-1 100	-1 818	-1 818	-1 818
Medlemsavgifter	-915	-915	-915	-915
Buffert - Utbildning och utveckling	0	-2 125	-2 125	-2 125
Buffert - Oförutsett	0	-2 613	-2 613	-2 613
Buffert - Tekniska utredningar	0	-200	-200	-200
Kommunalt partistöd	-460	-460	-460	-460
LEADER	-250	-250	-250	-250
Arvodesberedning	-41	-42	-44	-46
Borgerlig vigsel/begravning	-31	-32	-33	-34
Summa kostnader	-21 336	-25 616	-25 692	-25 767

*Ofördelade hyror, avser Laxne skola, Åsbacka kök, Del av Frustuna, Familjecentralen med flera kostnader för fastigheter som inte fördelats ut till nämnder.

**Mark och fastigheter, avser kostnader för ägda fastigheter, till största delen konsultkostnader

***Medlemsavgifter, utgörs bl.a. av kostnaden för avgift till SKR.

Budget 2023 och budget 2024 per nämnd

Procentuell fördelning har gjorts av kvarvarande utrymme till nämnderna. Skatteintäkters ökning (enligt skatteprognos) minskat med ökade kostnader för avskrivningar, finansnetto, pensionskostnader, samt hyror och löner enligt index.

Ramar (belopp i tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunfullmäktige	-650	-661	-672	-683
Kommunstyrelsen	-79 858	-79 530	-80 618	-81 708
Barn- och utbildningsnämnden	-319 961	-327 298	-334 771	-342 063
Socialnämnden	-240 177	-263 094	-270 121	-276 999
Samhällsbyggnadsnämnden	-31 173	-32 557	-33 611	-34 647
Kommungemensamma poster	-21 336	-25 616	-25 692	-25 767
Revision	-750	-753	-756	-759
Valnämnd	0	-500	-50	-300
Överförmyndarnämnd	-800	-1 018	-1 037	-1 056
Övriga nämnder	-235	-124	-128	-133
Nämndernas nettokostnader	-694 941	-731 152	-747 456	-764 115
Finansieringsenheten	709 651	746 714	763 392	780 431
Resultat	14 710	15 562	15 936	16 316

Investeringsbudget

Investeringsvolymen de närmsta tre åren uppgår till cirka 215 mkr. Av dessa avser 89 mkr den skattefinansierade verksamheten. Taxekollektivets investeringar uppgår till cirka 111 mkr som främst avser en omfattande modernisering av vatten- och avlopps nätet.

Investeringar (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Kommunstyrelsen - skattekollektivet	15 665	13 050	6 350	3 650
Samhällsbyggnadsnämnden	16 680	17 600	7 880	7 880
Barn- och utbildningsnämnden	3 535	3 000	3 000	3 350
Socialnämnden	3 940	3 180	1 450	1 450
Summa investeringar (ex taxekollektivet)	39 820	36 830	18 680	16 330

Investeringar (tkr)	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Kommunstyrelsen-taxekollektivet (VA)	35 800	71 411	24 585	15 350
Kommunstyrelsen-taxekollektivet (RH)				
Summa investeringar taxekollektivet	35 800	71 411	24 585	15 350
Offentlig utsmyckning		100	100	100
Oförutsedda investeringar		5000	5000	5000
Oförutsedda markköp		5000	5000	5000
Planerade reinvesteringar anläggningar		500	500	500
Totala investeringar (ink taxekollektivet)	75 620	118 841	53 865	42 280

Exploateringsbudget

(Belopp i tkr)	Intäkt 2022	Kostnad 2022	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Intäkt 2024	Kostnad 2024
Aspliden i Björnlunda	2 700	-4 000	2 700	0	0	0
Vackerby trädgårdsstad	0	-5 000	0	-20 000	20 000	-20 000
Vackerby industriområde	1 500	-300	0	0	0	0
Norra Frustuna	0	-10 000	6 000	0	6 000	0
Sigtunavägen industri	2 000	-100	2 000	0	0	0
Summa	6 200	-19 400	10 700	-20 000	26 000	-20 000
Netto		-13 200		-9 300		6 000

Aspliden i Björnlunda

Projektet för Aspliden består av sex villatomter. Fastighetsbildning är genomförd och utbyggnad av vatten och avlopp planeras ske våren 2022. Tomtförsäljning påbörjas samordnat med utbyggnaden av VA. Projektet bedöms ge ett visst överskott.

Vackerby trädgårdsstad

Detaljplanarbete pågår med möjlighet till 600 bostäder, varav cirka 300 på kommunens mark. Två exploatörer är knutna till projektet. Möjlig byggstart 2023 och försäljning av mark 2024. Utgifter 2022 för detaljplan och projektering gata/VA.

Vackerby industriområde

Det finns cirka 6 500 kvm detaljplanerad industrimark kvar. Fjärrvärmeverket behöver en del av marken för framtida utbyggnad. Projektet som helhet bedöms gå med ett visst överskott.

Norra Frustuna

Projektet Norra Frustuna består av 17 villatomter. Byggstart är osäker med anledning av vattenbrist samt att området strax söder om tomterna kan bli aktuellt för en ny skola vilket kan ändra förutsättningarna för exploateringen. Kostnader för gatubyggnad och VA. Försäljning av fem till sex tomter per år bedöms ge ett visst överskott.

Sigtunavägen industri

Detaljplan finns. Utgifterna avser fastighetsbildning. Försäljning av industritomter på sammanlagt 20 000 kvm ger ett överskott.

Sammantaget är bedömningen att kostnaderna överstiger intäkterna för exploateringsverksamheten under perioden 2022-2024. Tabellen är en översiktbild för treårsperioden. För respektive projekt finns intäkter och kostnader före perioden likväl som efter perioden. Två projekt bedöms kunna färdigställas under perioden, Norra Frustuna och Aspiden, vilket kan påverka driftsbudget och avskrivningar.